

Afgørelser – Reg. nr.:

Fredningen vedrører:

Bemærkninger:

Bemærkninger om formål og bestemmelser:

Denne fredning indeholder ingen udtrykkelig formålsbestemmelse. Formålet må derfor udledes ud fra en fortolkning af fredningsafgørelsen. I dokumentet er de generelle bestemmelser fremhævet. Den fremhævede tekst er vejledende og er fremhævet som hjælp til læseren. Fredningens generelle bestemmelser kan også optræde uden for de markerede områder. Et fuldstændigt billede af formål og bestemmelser forudsætter, at hele afgørelsen fra fredningsnævn og Overfredningsnævnet/klagenævn læses.

[Tryk her for at komme direkte til den vejledende fremhævning af bestemmelserne](#)

Domme:

Taksationskommissionen:

Miljø- og Fødevarerklagenævnet:

Fredningsnævnet:

Forslag:

Dispensationer: sidst i filen med nyeste til sidst

FREDNINGSNÆVNET >

redn. nr. 25/50.

Statsministeriet, København

+ 1 afriids efter matrikuskortet.

Ejerlav: Sottrup

Anmelder:

bind: III blad: 121

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERBORG

art.nr.: 5 m.fl.

AMTSRÅDSKREDS.

sogn: Sottrup

F r e d n i n g s t i l b u d .

Undertegnede maskinbygger Frits Clausen, V. Sottrup, tilbyder herved som ejer af ejendommen indført i tingbogen for Sottrup bind III blad 121, art. nr. 5 Sottrup ejerlav og sogn, at lade nedeannævnte areal af art.nr. 5 frede.

Arealet beskrives således:

Parcel nr. 91/23 kortblad 1, Sottrup kortdistrikt.

Fredningen har følgende omfang:

Arealerne må ikke uden fredningsnævnets godkendelse bebygges eller beplantes midlertidigt eller vedvarende, ligesom der heller ikke på arealerne må graves grus eller anbringes transformatorstationer, telefon- og telegrafmaster og lignende, derpå oprettes skure, udsalgsteder, isboder, vogne til beboelse eller foretages opbevaring af redskaber eller lignende skædhedsforstyrrende genstande.

For fredningen kræver jeg ingen erstatning.

Jeg er indforstået med, at ovenstående fredningstilbud tinglyses på min ovennævnte ejendom, dog uden udgift for mig.

Råtaleberettiget i henhold til foranstående er fredningsnævnet for Sønderborg amtsrådsreds og Sottrup menighedsråd hver for sig.

Idet fredningsnævnet for Sønderborg amtsrådsreds modtager og godkender foranstående fredningstilbud, bestemmes det, at tilbudet skal tinglyses som servitut på ejendommen indført i tingbogen for Sottrup bind III blad 121, art.nr. 5 Sottrup ejerlav, Sottrup sogn, der i forbindelse med art. 39 Sottrup og ejendommen bind III blad 256, art.nr. 278 sammesteds udgør et landbrug.

Servituten er oprykkende i det videst mulige omfang.

Med hensyn til foranstående servitutter eller byrder, henvises til vedrøftede tingbogsattest.

SOM EJER: Vester Sottrup, den 4. maj 1953.

Frits Clausen.

begæres tinglyst med 1. prioritet, idet attesteres, at reglerne i naturfredningsloven, særlig dennes § 10, er iagttaget.

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERBORG AMTSRÅDSKREDS,

Naturfredningsnævnet den 13. august 1953.

for
Sottrup amtsrådsreds.

A. Bløhr,
formand.

/ J. J. Bek, sekr.

Fri for stempel og gebyr til
det offentlige i medf. af na-
turfredningslov nr. 140 af
17/5. 1935 § 33.

Indført i Dagbogen for Retskreds Nr. 93 og 94
Sønderborg Købstad m.v. og Als Herredser.
Sønderborg, den 26. septbr. 1953. Dagbog Nr. 3740.

LYST. TINGBOG: Sottrup Bd. III Bl. 121,
AKT: SKAB E II¹

- afd. II nr. 27 -

TINGBOGDOMMEREN

I
SØNDERBORG

Bøvad

tingbogsfører

/Philipsen.

§ 14... 2,- kr.
dgb. 3740.

Genpartens rigtighed bekræftes.

Naturfredningsnævnet
for , den 13. oktober 1953.
Sønderborg amtsrådskreds

A. Blahr,
formand.

J. J. Bek, sekr.

FREDNINGSNÆVNET >

Fredn.nr.25/50.

Justitsministeriets genpartpapir. Til fortsættelse af dokumenter.

Ejerlav: Sottrup
bind: IV blad: 164
art.nr.: 154
sogn: Sottrup m.fl.

Anmelder:

FREDNINGSMÅVNET FOR SØNDERBORG
AMTSRÅDSKREDS.

F r e d n i n g s t i l b u d

Undertegnede Sottrup sogneråd på Sottrup sognekommunes vegne tilbyder herved som ejer af ejendommen indført i tingbogen for Sottrup bind IV blad 164, art.nr. 154 Sottrup ejerlav og sogn, at lade nedennævnte areal af art.nr. 154 frede.

Aralet beskrives således:

Parceller -	Kortdistrikt -	Art.nr.	Ejerlav	Bind	Blad
70	12	154	Sottrup	IV	164
222/2	12	154	"	IV	164
223/2	12	154	"	IV	164
462/71	12	154	"	IV	164
5	12	223	"	Snogbæk II	80

Fredningen af parcel nr. 462/71 omfatter dog kun arealet der ~~afskrives~~ afskrives af en linie i forlængelse mod syd af kirkegårdens vestlige skel og til Amtsvejen mod øst.

Fredningen har følgende omfang:

Arealerne må ikke bebygges eller beplantes midlertidigt eller vedvarende, ligesom der heller ikke på arealerne må graves grus eller anbringes transformatorstationer, telefon- og telegrafmaster og lignende, derpå ej opsættes skure, udsalgssteder, isboder, vogne til beboelse eller foretages opbevaring af redskaber eller lignende skønhedsforstyrrende genstande.

På parcel nr. 5 findes for tiden en kirkestald, og ejeren forbeholder sig ret til at beholde den mod at holde den på behørig måde vedlige.

For fredningen kræves ingen erstatning.

Sognerådet er indforstået med, at ovenstående fredningstilbud tinglyses på ovennævnte ejendom, dog uden udgift for ejeren.

Påtaleberettiget i henhold til foranstående er fredningsnævnet for Sønderborg amtsrådskreds og Sottrup menighedsråd hver for sig.

Idet fredningsnævnet for Sønderborg amtsrådskreds modtager og godkender foranstående fredningstilbud, bestemmes det, at tilbudet skal tinglyses som servitut på ejendommen indført i tingbogen for Sottrup bind IV blad 164, art.nr. 154 Sottrup ejerlav og sogn og på ejendommen Snogbæk bind II blad 80, art.nr. 223 samstedts.

Servitutten er oprykkende i det videst mulige omfang.

Med Hensyn til foranstående servitutter eller byrder henvises til vedhaftede tingbogsattest.

SOM LJER: Sottrup Sogneråd, den 18. aug. 1953

Christian Nissen.
Hans Steengaard.
Peter Petersen.
Fr. Johansen.

Johannes Jensen.
Ejner Th. Bonsefeld.
Jørgen Christensen.
Jørgen Christensen.

At foranstående dokument er underskrevet af alle
sognerådets medlemmer bekræftes.

Navn: Christian Nissen, Sognerådsformand

Begæres tinglyst med 1. prioritet, idet attesteres,
at reglerne i naturfredningsloven, særlig dennes § 10, er
iagttaget.

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERBORG AMTSRÅDSKREDS,
den 29. august 1953.

A. Blåhr,
formand.

J.J.Bek, sekr.

Der vides fra amtsrådets siden intet at erindre
imod at lade de foran beskrevne arealer belægges med fred-
ningsservitut.

Sønderborg Amtsråd, den 29. august 1953.

Kr. Refalund Thomsen.

Indført i Dagbogen for Retskreds Nr. 93 og 94
Sønderborg Købstad m.v. og Als Herreder.
Sønderborg, den 26. septbr. 1953, Dagbog Nr. 3739.

LYST. TINGBOG: Sottrup BD. IV BL. 164, AKT:SKAB E II²
" " Snogbæk BD. II BL. 80 " " E I¹
- afd. II nr. 15 og 2 -

TINGBOGDOMMEREN

I
SØNDERBORG

Bøwadt
tingBogsfører

/ Philipsen.

fri for stempel og gebyr til
det offentlige i medf. af na-
turfredningslov nr. 140 af
17/5. 1935 § 33.

§ 14... 2,- kr.
dgb. 3739.

Gehpartens rigtighed bekræftes.

Naturfredningsnævnet
for

Sønderborg amtsrådskreds., den 13. oktober 1953.

A. Blåhr,
formand.

/J.J.Bek, sekr.

FREDNINGSNÆVNET >

Ejerlav: Sottrup
bind: II blad 54
art.nr. 77
sogn: Sottrup

Ansøder:
Fredningsnævnet for Sønderborg
Antsrådskreds.

Fredningstilbud

Undertegnede enkefru Marie Amussen Jacobsen, f. Lyck, Vester Sottrup, tilbyder herved som ejer af ejendommen indført i tingbogen for Sottrup bind II blad 54, art.nr. 77, Sottrup ejerlav og sogn, at lade nedenævnte areal af art.nr. 77 frede.

Aralet beskrives således:
Parcel nr. 452/68 kortblad 12, Sottrup kortdistrikt, be-
grænset af parcel nr. 492/69 mod vest, vejen syd for kirken mod
nord, amtvejen mod øst, og en linie parallelt med vejen syd for
kirken og 60 m syd for denne vej som grænse mod syd.

Fredningen har følgende omfang:

Arealerne må ikke bebygges eller beplantes midlertidigt eller vedvarende, ligesom der heller ikke på arealerne må graves
grus eller anbringes transformatorstationer, telefon- og telegraf-
master og lignende, derpå ej opsættes skure, udsalgsteder, isbo-
der, vogne til beboelse eller foretages opbevaring af redskaber
eller xx lignende skønhedsforstyrrende genstande.

Ejerinden forbeholder sig ret til lav bebyggelse på area-
let, dog kun efter forudgående forhandling med fredningsnævnet.

For fredningen kræver jeg ingen erstatning.

Jeg er indforstået med, at ovenstående fredningstilbud
tinglyses på min ovennævnte ejendom, dog uden udgift for mig.

Påtaleberettiget i henhold til foranstående er frednings-
nævnet for Sønderborg, amtsrådskreds og Sottrup menighedsråd hver
for sig.

Idet fredningsnævnet for Sønderborg amtsrådskreds modtager
og godkender foranstående fredningstilbud, bestemmes det, at til-
budet skal tinglyses som servitut på ejendommen indført i tingbogen
for Sottrup bind II blad 54, art.nr. 77 Sottrup ejerlav og sogn,
areal ifl. tingbogen 32860 m². der udgør et landbrug.

SOM EJER: Vester Sottrup, den 4. maj 1953.

Marie Jacobsen.

Begæres tinglyst med 1. prioritet, idet attesteres, at reg-
lerne i naturfredningsloven, særlig dennes § 10, er iagttaget.

FREDNINGSNÅVNET FOR SØNDERBORG AMTSRÅDSKREDS,
Naturfredningsnævnet

for den 13. august 1953.

Sønderborg amtsrådskreds.

A. Blahr,
formand.

/J. J. Bek, sekr.

fri for stempel og gebyr til
det offentlige i medf. af na-
turfredningslov nr. 140 af
17/5. 1935 § 33.

Indført i Dagbogen for Retskreds Nr. 93 og 94
Sønderberg Kbstad m.v. og Als Herredet.
Sønderberg, den 26. septbr. 1953. Dagbog Nr. 3742

Lyst. Tingbog: Sottrup Bd. II Bl. 54.

Akt: Skab E II

- afd. II nr. 8 - -Vielsesattest er forevist-

TINGBOGDOMMEHEN

I

SØNDERBORG

Bøvad

tingbogsfører.

/Philipsen.

§ 14... 2,-kr.
dgb.3742.

Genpartens retlighed bekræftet.

Naturfredningsnævnet

for

Sønderborg amtsrådskreds, den 13. oktober 1953.

A. Bløkr.
formand.

/J. J. Bek, sekr.

Fredn.nr. 25/50.

Statsministeriet, København
+ 1 afrids efter matrikuskortet.Ejerlav: Sottrup
bind: V blad: 203
art.nr.: 227
sogn: Sottrup

Ansøder:

FREDNINGSMÅVLET FOR SØNDERBORG
AMTSRÅDSKREDS**F r e d n i n g s t i l b u d .**

Jndertegnede frk. Marie Poulsen, Vester Sottrup tilbyder herved som ejer af ejendommen indført i tingbogen for Sottrup bind V blad 203, art.nr. 227 Sottrup ejerlav og sogn, at lade nedennævnte areal af art. nr. 227 frede.

Aralet beskrives således:

Parcel nr. 492/69 kortblad 12, Sottrup kortdistrikt, begrænset af vejen syd for kirken, den gamle antevej fra Åbenrå til Sønderborg, og hegnet mellem frk. Poulsens og enkefru Jacobsens jorder, dog kun i 60 m dybde fra det sydlige kirkegårdside at regne.

Fredningen har følgende omfang:

Arealerne må ikke bebygges eller beplantes midlertidigt eller vedvarende, ligesom der heller ikke på arealerne må graves grus eller anbringes transformatorstationer, telefon- og telegrafmaster og lignende, derpå ej opsættes skure, udsalgsteder, isboder, vogne til beboelse eller foretages opbevaring af redskaber eller lignende skønhedsforstyrrende genstande.

Ejerinden forbeholder sig ret til lav bebyggelse på arealet, dog kun efter forudgående forhandling med fredningsmavnet. For fredningen kræver jeg ingen erstatning.

Jeg er indforstået med, at ovenstående fredningstilbud tinglyses på min ovennævnte ejendom, dog uden udgift for mig.

Påtaleberettiget i henhold til foranstående er fredningsmavnet for Sønderborg amtsrådskreds og Sottrup menighedsråd hver for sig.

Idet fredningsmavnet for Sønderborg amtsrådskreds medtager og godkender foranstående fredningstilbud, bestannes det, at tilbudet skal tinglyses som servitut på ejendommen indført i tingbogen for Sottrup bind V blad 203, art.nr. 227 Sottrup ejerlav og sogn, areal ifl. tingbogen 10332 m², der i forbindelse med ejendommen bind III blad 103, art.nr. 42 sammesteds udgør et landbrug.

SOM EJER: Vester Sottrup, den 4. maj 1955.
Marie Poulsen.

Begæres

tinglyst med 1. prioritet, idet attesteres, at reglerne i naturfredningsloven, særlig dennes § 10, er lagttaget.

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERBORG AMTSRÅDSKREDS,

den 13. august 1953.

Naturfredningsnævnet
for
Sønderborg Amtsrådskreds

A. Blahr,

formand.

/J. J. Bek, sekr.

Indført i Dagbogen for Betskreds Nr. 93 og 94
Sønderborg Købstad m.v. og Als Herreder.
Sønderborg, den 26. septbr. 1953. Dagbog Nr. 3741.

LYST. TINGBOG: Sottrup Bd. V Bl. 203, AKT:SKAB E II²

- afd. II nr. 2 -

TINGBOGDOMMEREN

I
SØNDERBORG

Büwadt

tingbogsfører.

/Philipsen.

fri for stempel og gebyr til
det offentlige i medf. af na-
turfredningslov nr. 140 af
17/5. 1935 § 33.

§ 14... 2,- kr.
dgb. 3741.

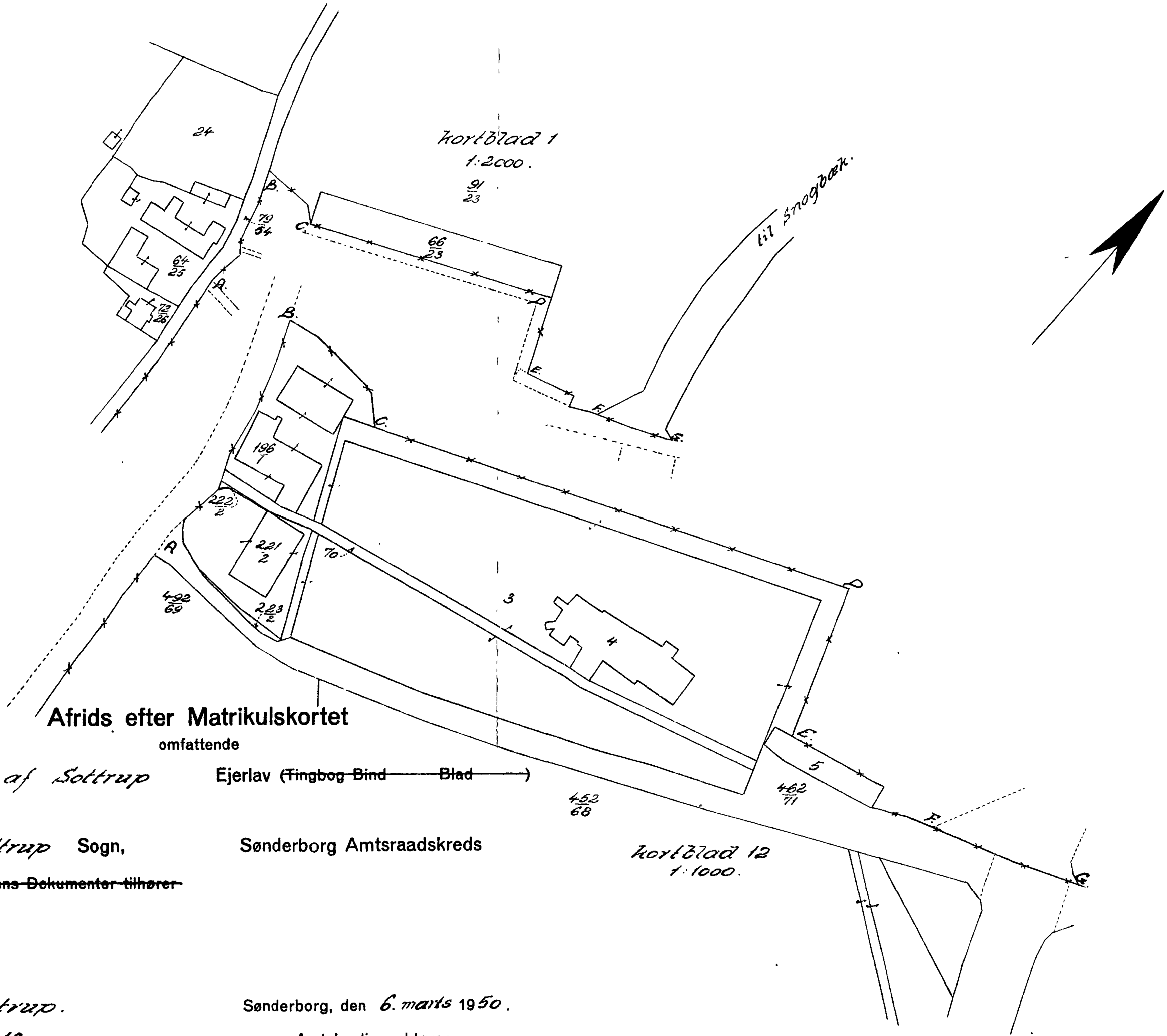

Genpartens rigtighed bekræftes.

Sønderborg Amtsrådskreds, den 13. oktober 1953.

A. Blahr,
formand.

/J. J. Bek, sekr.

KORT >

Afrids efter Matrikulskortet
omfattende

Art. *en del af Soltrup*

Ejerlav (Fingbog Bind — Blad —)

Soltrup Sogn,

Sønderborg Amtsrådsreds

der ifølge Matrikulens Dokumenter tilhører

Kortdistrikt: *Soltrup.*

Sønderborg, den *6. marts* 1950.

Kortblad: *1 og 12.*

Amtslandinspektøren

Maalestoksforhold ca. 1:2000 og 1:1000.

[Handwritten signature]

DISPENSATIONER>

Afgørelser - Reg. nr.:

Herunder ses afgørelser i dispensationssager for denne fredning

K. UFT

ALLEDELTÆNDE SAG I DEN KONGELIGE LANDSRET I ÅRHUS DEN 9. SEPTEMBER 1957

Den 5. november 1957 afholdt folkeindsnavnet for Sønderborg amtstads-kreds søde ved Søtrup sogn. Navnet bestod af foranden, dommer O.J. Petersen, Sønderborg-gårdejer Hans Christian- sen, alballe og gårdejer Olaf J. Bonefeld, bogbæk.

Der foretoges:

Nr. 14/1957:

Andragende fra menighedsrådet for Søtrup søge om tilladelse til at opføre et kapel på art. 5 Søtrup ejerlav og sogn (parcel nr. 91/23 kortblad 1).

Der fremlagdes:

1. skrivelse af 6/9.1957 fra arkitekt . Eyling, for Søtrup menighedsråd,

2. skrivelse af 14/9.1957 fra sønne.

3.-4. to tegninger, den ene med beliggenhedsplan.

Der fremlagdes i Søtrup sogneformanden, sognepræst L. Nielsen, kirkevergen, sognerådets formand, sognerådsformand, gårdejer Car. Nielsen var medt. Han erklærede, at han tillige medt for Søtrup sogn.

Provet s. Schleder var ikke medt.

5. Der fremlagdes genpart af indvarslingsskrivelse til denne.

Der medt besigtigede med navnet stedet, hvor det nye kapel ønskes anbragt, ca. 7 - 8 meter nordligere end den nuværende kirkested, der vil blive nedrevet. Afstanden fra den gamle kirkegårdslig bliver ca. 5 meter.

Kapellet bliver af størrelse ca. 10,31 meter x 6,35 meter.

Stedet bliver af blådepede vingetegl. Facaderne hvidkalkes. Gavl- len skal vende mod syd som vist på den fremlagte tegning med beliggenhedsplan.

Ingen af de medt havde noget at indvende mod, at der bygges et kapel på det anførte sted.

Menighedsrådet vedtog at tillade den påtænkte anvendelse af en del af parcel 91/23 af kortblad 1, Søtrup kortdistrikt, del af art. 5 Søtrup ejerlav og sogn, som af menighedsrådet ansøgt, under forudsætning af overenskomst med ejeren af arealet.

O.V.

O.J. Petersen.

H. Christiansen. Olaf J. Bonefeld.

O.V.
Laur. Nielsen.

cfr. sdm.

Tilstilles Statsministeriet, 1. departement, København,
idet udskriftens rigtighed bekræftes.

Naturfreds Udvalget, den 20. november 1957.
for
Bratlovborg amtstedsrådene,

[Handwritten signature]
C. S. Petersen.
formand.

/J.J.Bek.
sekr.

Wahl S + hel

*20.
- 59*

[Handwritten signature]

[Handwritten mark: a circle containing the letter 'E']

Naturfredningsnævnet for Sønderjyllands
amts sydlige fredningskreds
Dommerkontoret i Tønder
Nørregade 31 - 6270 Tønder - Telf. 04 - 72 22 05

Den 9. oktober 1989 foretog suppleanten, retsassessor Torben Johansen, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 174/89

Ansøgning fra Sottrup menighedsråd om tilladelse til opførelse af en ny graverbygning og anlæg af en parkeringsplads ved Vestre Sottrup kirke, Sundeved kommune.

§ 34 - fredning -

Der fremlagdes ansøgning af 16. august 1989 samt amtsrådets skrivelse af 22. september 1989 med bilag, j.nr. 8-70-53-1-533-1-89.

Af sagen fremgår, at den eksisterende graverbygning skal nedrives og erstattes af en ny bygning, der også skal indeholde kapel. Denne nye bygning er aftalt til maksimalt at måtte være 80 m² og skal opføres i hvidkalkede sten med rødt tegltag. Placeringen af bygningen er vist på medfølgende tegninger, hvor det også er vist, hvor parkeringspladsen skal anlægges.

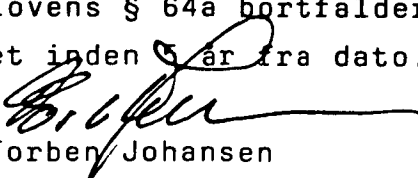
Sagen har været sendt til høring hos kgl. bygningsinspektør, Jørgen Stærmose, Nationalmuseet og kirkegårds konsulent I.P. Junggreen Have, der alle har godkendt projektet.

Endvidere har amtsrådet anbefalet projektet.

Nævnet meddeler herved tilladelse til anlæggelse af ny p-plads som ansøgt og give tilladelse til opførelse af en ca. 80 m² hvidkalket graverbygning med rødt tegltag med placering som

ansøgt.

I medfør af naturfredningslovens § 64a bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dato.

Torben Johansen
suppl.

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for **Overfredningsnævnet, Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm**, af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for **Overfredningsnævnet**, kan dispensationen udnyttes.

**Fredningsnævnet for Sydjylland
Sydlig del**

Dokken 1
6700 Esbjerg
Åbent 08.30-15.00
Tlf.: 9968 8800

E-mail: esbjerg@domstol.dk
www.domstol.dk/esbjerg
SE-nr. 50 03 28 17

7. april 2017
Fredningssag FN SJS 7/2017

J.nr.: FN SJS 7/2017: Ansøgning om opførelse af et nyt sognehus og udvidelse af graverfaciliteterne ved Sottrup Kirke, Kirkeagervej 1 C, 6400 Sønderborg, matr.nr. 880 Sottrup.

Fredningsnævnet har den 11. januar 2017 modtaget en ansøgning fra arkitekt Mia Rahbek Andersen på vegne Sottrup sogns menighedsråd om tilladelse til opførelse af et nyt sognehus og udvidelse af graverfaciliteterne ved Sottrup Kirke, Kirkeagervej 1 C, 6400 Sønderborg, matr.nr. 880 Sottrup.

Sognehuset ønskes opført vest for kirken ved siden af den eksisterende kapel- og graverbygning. Kapel- og graverbygningen ønskes udvidet mod nord. Det nye sognehus på 220 m² ønskes udformet som et fritliggende længehus og med hvidkalket mure med afvalmede gavle og røde vingeteg. Vinduer og døre påtænkes udført med lavenergi træ- og aluminiums-elementer, malet grafital gråt. Sognehuset skal rumme en stor foyer, 2 sale, køkken, depotrum, kontor og 2 toiletter.

Kapel- og graverbygningen ønskes udvidet med 28 m². Tilbygningen vil blive udført med den samme bygningsbredde og højde og med de samme materialer som den eksisterende bygning. I det tilbyggede kolde redskabsrum vil der blive isat en automatisk port, en udvendig isoleret dør og en indvendig isoleret branddør til det nye varme værksted, som er indrettet i den eksisterende bygning. Omklædning og bad fastholdes i det eksisterende toilet – og baderum i den eksisterende graverbygning.

Derudover ønskes der etableret en materialeplads på 264 m² ved østsiden af kapel- og graverbygningen.

Der er den 26. september 1953 på arealerne omkring kirken tinglyst fredningsdeklarationer for at sikre indsigt til og udsigt fra kirken.

Det fremgår af fredningsdeklarationerne, at de fredede arealer ikke må bebygges eller anbringes skønhedsforstyrrende genstande på de fredede arealer.

Fredningsnævnet skal derfor meddele dispensation, hvis betingelserne herfor er opfyldt.

Fredningsnævnet har foretaget besigtigelse den 23. februar 2017 og har den 10. marts 2017 modtaget yderligere bemærkninger til ansøgningen og visualisering af ansøgningen.

Fredningsnævnet har besluttet at give Sottrup sogns menighedsråd dispensation til det ansøgte på nærmere anførte vilkår som beskrevet under afsnittet ”Fredningsnævnets afgørelse”.

Sagens baggrund

Det fremgår af fredningsdeklarationen tinglyst den 26. september 1953, at arealerne må ikke uden fredningsnævnets fodkendelse bebygges eller beplantes midlertidigt eller vedvarende, ligesom der heller ikke på arealerne må graves grus eller anbringes transformerstationer, telefon- og telegrafmaster og lignende, derpå ej opsættes skure, udsalgssteder, mv. eller lignende skønhedsforstyrrende genstande.

Arkitekt Mia Rahbek Andersen har nærmere anført i ansøgningen:

” ...

PROJEKTBEKRIVELSE

Indledning

Sottrup sogns nuværende konfirmandstue og mødesal er beliggende i en ældre utilssvarende el- opvarmet bygning vest for kirken, hvor der er ganske få parkeringsmuligheder.

Ved provstestyret i 2013 blev forholdene i graverbygningen for medarbejderne påpeget som utilssvarende. Provstiudvalget har anbefalet menighedsrådet at få udarbejdet et projektforslag med henblik på at forbedre eksisterende forhold i forbindelse med etablering af et nyt sognehus. Grundet fredning omkring kirken er der senest arbejdet med en placering af det nye sognehus parallelt med graverbygningen, som Stiftets konsulenter mener er den bedste placering. Det nødvendiggør ændringer omkring graverbygningen, da adgang til materialeplads må flyttes til østsiden af graverbygningen. Samtidig fjernes 6 m² skur, der i dag anvendes til opbevaring af materiel.

Placering

Placeringen af det nye sognehus parallelt med den eksisterende kapel- og graverbygning finder vi, ligesom Stiftets konsulenter, er den bedste placering, idet indkig til Sottrup kirke og til kirkegården, som ligger meget højt i landskabet, forstyrres mindst muligt.

Med den valgte placering har vi tilstræbt at bevare udsigten ud over landskabet mod nord og samtidig forsøgt at få det nye sognehus til, sammen med den eksisterende kapel- og graverbygning, at fremstå som et samlet bygningsanlæg.

Hovedindgangen til sognehuset er orienteret i forhold til kirken og den sti der løber op gennem kirkegården. Fra parkeringspladsen etableres en direkte sti hen til hovedindgangen, som også vil blive betonet ved brugen af belysning og skiltning, så det sikres at folk naturligt ledes ind i bygningen.

Det nye sognehus

Det nye sognehus er udformet som et fritliggende længehus og påtænkes opført som en hvidkalket fuldmuret bygning med afvalmede gavle og tækket med røde vingetegl. dansk model magen til taget på den eksisterende kapel- og graverbygning.

Vinduer og døre påtænkes udført med lavenergi træ- og aluminiums-elementer, malet hvide indvendigt og malet grafitgrå udvendigt

Indvendigt indrettes bygningen med en forholdsvis stor foyer med adgang fra p-pladsen og stien fra kirkegården og med direkte adgang til de to sale, gennem ekstra brede døre. Foyeren er indrettet med en fast garderobe til den daglige brug. Til større arrangementer opstilles et flytbart garderobestativ, som ellers opbevares i depotet.

Salene, henholdsvis et undervisningslokale på 65 m² og et mødelokale på 35 m², som er adskilt med en foldevæg og et glasoverparti, er udformet højloftet. Derudover er bygningen indrettet med et køkken med direkte adgang til salen, et depotrum til opbevaring af stole og borde til salen, et kontor, samt 2 stk. toiletter, hvoraf det ene vil blive indrettet handicapvenligt. Fra køkkenet etableres en direkte adgang til det fri. Udvendigt etableres en overdækning, så graveren kan stille sine støvlen inden han går ind i bygningen.

Kontoret tænkes indrettet med en fleksibel fast arbejdsplads der kan bruges af kordegn, organist, personaleansvarlig mv. I

...

Kapel- og graverbygning

Tilbygningen til den eksisterende kapel- og graverbygning vil blive udført med den samme bygningsbredde og højde og med de samme materialer som den eksisterende bygning. I det tilbyggede kolde redskabsrum vil der blive isat en automatisk port, en udvendig isoleret dør og en indvendig isoleret branddør til det nye varme værksted, som er indrettet i den eksisterende bygning.

Omklædning og bad fastholdes i det eksisterende toilet- og baderum i den eksisterende graverbygning, således at ombygningsarbejderne minimeres mest muligt. Desuden er der et ekstra toilet, således at der er toiletfaciliteter til henholdsvis mandlige og til kvindelige medarbejdere.

Materialeplads

Materialepladsen anlægges ved østsiden af kapel- og graverbygningen, således at den er skjult fra parkeringspladsen. Tilkørslen til materialepladsen udføres som græsarming, således at den falder i med det omkringliggende græsareal. Indgangen til kapellet er skærmet og adskilt fra indkørslen til materialepladsen med en høj hæk. Der plantes desuden hæk omkring materialepladsen, så den er skjult udefra.

...”

Den Kongelige Bygningsinspektør, arkitekt Mia Løntoft Nybye, har den 20. oktober 2016 blandt andet udtalt:

”...

Sognehusprojektet er til gengæld meget spatiøst. Køkken og depot forekommer så rigeligt store, at man kunne "indfælde garderoben i dem. Det ville give et smukkere foyerrum, uden de fremspringende sidevanger i ganglinjen til den lille sal.

Sognehusets vestfacade er noget urolig. Det bør i forbindelse med facadens proportionering og rytme overvejes, hvordan man kunne møblere foyeren, så der bliver et par siddepladser, måske til "fåmandsmøder" og til pauser.”

Kirkegårds konsulent Preben Skaarup har i en mail af 7. december 2016 skrevet:

”Efter gennemgang af projektmappen er det min vurdering, at der er tale om et fint og lavmælt, samlet byggeri, som vil fungere godt sammen med kirke og kirkegård uden at påvirke den landskabelige oplevelse af kirkens dominans på stedet.

Jeg kan anbefale projektet til godkendelse og videre bearbejdning.

I den videre bearbejdning er det vigtigt at være opmærksom på stien og det faldende terræn mellem kirkegård og sognehus, så der opnås god tilgængelighed og omhyggelig terræntilpasning mellem hus og parkeringsplads.”

Nationalmuseet har i en mail af 15. december 2016 skrevet:

”På baggrund af det veldokumenterede forslag kan Nationalmuseet anbefale projektet, der fint spiller sammen med omgivelserne. Derved ligger museets vurdering på linje med bygningsinspektoratets (skrivelse dateret 20.10.16) og kirkegårds konsulent Preben Skaarup (skrivelse dateret 07-12.16).

I forbindelse med det påkrævede anlægsarbejde kan der være behov for arkæologisk overvågning. Forud for arbejdets udførelse, skal det ansvarshavende museum, Museum Sønderjylland, derfor kontaktes hurtigst muligt, for at aftale, om museet skal inddrages...”

Haderslev Stift har i brev af 20. december 2016 skrevet:

”Stiftet har forelagt det reviderede projekt af 4. oktober 2016 vedrørende nyt sognehus og om- og tilbygning til graverbygning ved Sottrup kirke for kgl. bygningsinspektør Rønnow Arkitekter A/S, Nationalmuseet og kirkegårdskonsulent Preben Skaarup, og kopi af de indhentede udtalelser vedhæftes.

Stiftsøvrigheden har ingen bemærkninger til sognehusets placering i forhold til indsigten til og udsynet fra Sottrup kirke.

Stiftsøvrigheden kan i øvrigt tilslutte sig konsulenternes bemærkninger.”

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har behandlet sagen på nævnets møde den 23. februar 2017, hvor nævnet tillige har foretaget besigtigelse.

I mødet deltog formanden, retspræsident Margit Ø. Laub, Esbjerg, det ministerudpegede medlem Kjeld Thamdrup og det kommunalt udpegede medlem Ole Stisen. Endvidere deltog provst Anne Margrethe Hvas på vegne Sønderborg Provsti, Line Stephansen på vegne Sønderborg Kommune, arkitekt Mia Rahbek Andersen, Finn Linhart på vegne Danmarks Naturfredningsforening, Birger Jønsson på vegne Friluftsrådet, graver Anette Andersen, kontorchef Lars Kjærgaard på vegne Haderslev Stift, menighedsrådsformand Jens Sørensen, og følgende medlemmer af menighedsrådet: Hans Duus, Lis Matzen, Grete Mandrup og Henriette Kristiansen.

Fredningsnævnets formand redegjorde for ansøgningen og de relevante dele af fredningsbestemmelserne.

Arkitekt Mia Rahbek Andersen redegjorde for ansøgningen. De eksisterende faciliteter er blevet kasseret af provstiet og der har i en længere periode været arbejdet med at finde en løsning, således at forholdene kan blive forbedret uden at det sker på bekostning af indblikket til og udsynet fra kirken. Den eksisterende graverbygning ønskes udvidet med 28 m² i form af en tilbygning til den nordlige gavl. Udvidelsen vil blive udført i samme materialer som det eksisterende hus.

Parallelt men forskudt en smule mod nord, ønskes det nye sognehus på 220 m² opført i samme materialer som graverbygningen, med hvidkalkede vægge og afvalmet tag med røde matte teglsten. Ved at placere det nye sognehus lidt nordligere end den eksisterende graverbygning vil parkeringspladsen sydvest for graverbygningen kunne bevares.

Øst for graverbygningen ønskes den nye materialeplads anlagt. Pladsen vil blive skærmet af beplantningen omkring området.

Det nye sognehus vil være ca. 1,3 – 1,4 m højere end graverbygningen.

Man har vurderet placeringen af vinduerne og finder, at der er tale om en harmonisk placering – også i vestfacaden, men hvis det er nødvendigt, er man fra ansøgerens side indstillet på at sløjfe et af vinduerne.

Jens Sørensen oplyste, at arbejdstilsynet har fremsat bemærkninger vedrørende faciliteterne og indretningen af den eksisterende graverbygning. Det er nogle af disse forhold, man ønsker at imødekomme i forbindelse med ombygningen/udvidelsen af graverbygningen. Det eksisterende sognehus på 120 m², der er placeret sydvest for kirken, ønskes nedrevet, når det nye sognehus er opført.

Hans Duus oplyste, at det ikke er muligt at placere det nye sognehus øst for graverbygningen, da der ikke er tilstrækkelig plads i forhold til vejen. I givet fald skulle materialepladsen i øvrigt placeres et andet og sandsynligvis mere iøjnefaldende sted.

Provst Anne Margrethe Hvas oplyste, at Sønderborg Provsti kan tilslutte sig det ansøgte, men at det kolde rum muligvis bør være mindre.

Kontorchef Lars Kjærgaard oplyste, at Haderslev Stift kan tilslutte sig den Kongelige Bygningsinspektørs og kirkegårds konsulentens bemærkninger.

Finn Linhart oplyste, at Exner-fredningen omkring kirken er omfattende. Det er positivt, at man har friholdt kirken fra opførelsen af bygninger og det er ærgerligt, at det nu er kirken der selv ønsker at opføre et nyt sognehus. Der er tale om et forholdsvis stort hus, som ønskes placeret tættere på kirken og højre oppe på bakken i forhold til den eksisterende graverbygning.

Birger Jønsson oplyste, at Friluftsrådet vurderer, at projektet ikke vil få en negativ indvirkning på indsigten til og udsigten fra kirken. Friluftsrådet har derfor ingen bemærkninger til, at der gives dispensation til det ansøgte.

Line Stephansen tilsluttede sig konsulenternes bemærkninger og oplyste supplerende, at placeringen af vinduerne på vestfacaden burde overvejes ændret, for at få et mere harmonisk udtryk. Man kunne overveje at sløjfe 1 eller 2 af vinduerne tættest på indgangen. Der er samme problematik omkring køkkenet, men kommunen anerkender, at der her kan være pladsmæssige forhold, der ikke gør det muligt at placere vinduerne anderledes. Disse forhold er ikke forhold, der betyder, at kommunen vil modsætte sig, at der gives dispensation.

Fredningsnævnets formand anmodede om, at der blev udarbejdet visualiseringer, der viser hvorledes projektet vil se ud – set ud fra Kirkeagervej, Stationsgade og Basaavej.

Arkitekt Mia Rahbek Andersen har den 10. marts 2017 på vegne af Sottrup sogns menighedsråd fremsendt revisioner og tillæg til tidligere fremsendte projektforslag dateret d. 12.09.2016. Det fremgår af brevet, at revisionerne er mindre indretnings- og facademæssige ændringer og tillæggene er visualiseringer, der redegør for indkigsforhold til kirken i forbindelse med opførelse af den ny sognehusbygning. Det hedder herefter i brevet:

”...

Vedr. indretnings- og facademæssige tilpasninger:

...

I det reviderede vedhæftede planforslag er det ene toilet sløjfet til fordel for et separat omklædningsrum.

...

Garderoben indfældes i køkken og depot.

...

Indgangsdøren er ændret fra en dobbeltdør til en enkelt bred glasdør, således at døren i højere grad indgår som en naturlig del af facaderytmen med vinduerne.

Foyeren er overordnet tænkt som et fordelingsrum, men hvis det ønskes, kan der opstilles en bänk eller stole til ophold langs vestfacaden. Ellers er køkkenet tænkt som ramme omkring det mere uformelle møde.

Vedr. indkigsforhold til kirken:

Ved besigtigelsen med fredningsnævnet d. 23. februar 2017 fremkom ønsker om visualiseringer af, hvorledes den nye sognehusbygning vil påvirke indkigget til kirken. Vedhæftet er fire forskellige visualiseringer der viser indkigget før og efter ved de forskellige indfaldsveje til kirken, samt et oversigtskort, der viser hvorfra billedet er.

Visualisering nr. 1 - set fra nord, Basaavej

Kirken skjules af et eksisterende hus ud mod Basaavej. Den nye sognehusbygning sløres af beplantning. I sommerhalvåret, når der er blade på træerne, vil det være helt skjult.

Visualisering nr. 2 – set fra nord, Basaavej – tættere på kirken

Fra man kører forbi det eksisterende hus med beplantning (som ses på visualisering nr. 1) og frem til man møder beplantningen omkring kirkegården, vil sognehuset være synligt. Det vil således kun være i det øjeblik man passerer denne strækning på knap 100 meter, at man vil kunne se sognehuset. Det er ikke et sted, man normalt færdes til fods.

Visualisering nr. 3 – set fra øst, Kirkeagervej

Det nye sognehus kan lige skimtes bag den eksisterende graverbygning.

Visualisering nr. 4 – Set fra syd, Stationsgade

Det nye sognehus kan ses ved siden af den eksisterende graverbygning. De to bygninger ligger med stor afstand til kirken uden at forstyrre indkigget. I sommerhalvåret vil begge bygninger stort set være skjult af beplantning.

Med ovenstående visualiseringer mener vi, at det tydeligt fremgår, at den nye bygning er søgt tilpasset de eksisterende forhold, således at indkigget til kirken stort set bibeholdes intakt.”

Fredningsnævnets afgørelse

Det må anses at være formålet med fredningen af Sottrup kirkes omgivelser at sikre kirkens frie beliggenhed ved at fastholde et frirum i kirkens nærmeste omgivelser, samt at sikre indsigten til og udsigten fra kirken og kirkegården. Det indebærer navnlig, at indsigten til kirken, set fra såvel nære som fjerne omgivelser, skal bevares.

Formålet med kirkeomgivelsesfredninger har generelt været at bevare kirkerne som en del af landskabs- og bybilledet. Det indebærer navnlig, at indsigten til kirken, set fra såvel nære som fjerne omgivelser, skal bevares. Hertil kommer beskyttelsen af udsynet fra kirken og fastholdelse af et frirum i de nærmeste omgivelser omkring kirken.

Overfredningsnævnet traf allerede i 1988 en principiel afgørelse om forståelsen af disse fredninger. Afgørelsen gik ud på, at opførelse af mindre bygninger, som er nødvendige for kirkens eller kirkegårdens benyttelse, ikke er i strid med fredningsformålet og derfor i givet fald vil kunne tillades ved dispensation.

Naturklagenævnets og Natur- og Miljøklagenævnet har ved sin dispensationspraksis anlagt en lempeligere vurdering af mindre byggeri til kirkeformål end byggeri til andre formål. Det er herved forudsat, at en placering i nærheden af kirken, inden for det fredede område, er fundet nødvendigt.

Større byggerier af menighedshuse, sognegårde mv. er, uanset behovet for nærhed til kirken, blevet anset som stridende mod fredningens formål, og dermed uden for fredningsmyndighedernes dispensationskompetence, jf. § 50, stk. 1. Evt. gennemførelse af byggeriet vil således forudsætte en ophævelse eller ændring af fredningen, jf. § 50, stk. 5.

Det beror på en konkret vurdering, om et byggeri i ovennævnte forstand og i relation til fredningens formål må anses som ”større”. Efter klagenævnspraksis vil byggeri på mere end et par hundrede m² – afhængig af den nærmere beliggenhed og udformning – normalt blive anset som større.

Der er i den konkrete sag ansøgt om dispensation til opførelse af et nyt sognehus på 220 m² vest for kirken ved siden af den eksisterende kapel- og graverbygning. Kapel- og graverbygningen ønskes udvidet mod nord. Det er endvidere oplyst, at der ønskes opført en ny materialeplads i samme område som den nye mandskabsbygning.

Ud fra det oplyste om projektet og kirkens omgivelser, herunder det fremsendte skitseprojekt, fotos og de eftersendte visualiseringer mv., er det Fredningsnævnets vurdering, at en gennemførelse af projektet ikke vil medføre, at indblikket til kirken vil reduceres, og at sognehuset, udvidelsen af kapel- og graverbygningen og materialepladsen ikke vil påvirke oplevelsen af kirken i landskabet nævneværdigt.

I forhold til formålet med og behovet for sognehuset, tilbygningen og den nye materialeplads, finder Fredningsnævnet det derudover godt gjort, at der er behov for at skabe plads til og samle de aktiviteter, der relaterer sig til det kirkelige arbejde.

På baggrund af ovenstående og ud fra en samlet vurdering finder Fredningsnævnet, at der kan meddeles dispensation til det ansøgte, jf. § 50, stk. 1, på vilkår

at bygningerne bliver placeret som anvist på de fremlagte tegninger og oplysningerne i arkitekt Mia Rahbek Andersens mail af 10. marts 2017,

at byggeriet udføres efter samråd med Museum Sønderjylland om den arkæologiske interesser,

at materialepladsen opføres på det anviste område og med en størrelse på ca. 264 m², og

at byggeaffald anbringes udenfor det fredede område.

Klagevejledning ved afgørelse om dispensation:

Der kan inden 4 uger efter den dag, denne afgørelse er meddelt, klages til Planklagenævnet over afgørelsen. Hvis afgørelsen er offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen.

Borgere, virksomheder, myndigheder og organisationer skal indsende klagen til Planklagenævnets Klageportal via borger.dk eller virk.dk.

Der er et direkte link til borger.dk og virk.dk via Planklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk/planklagenaevnet.

Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb.

En klage skal være tilgængelig for førsteinstansen i Klageportalen senest kl. 23:59 på den dag, hvor klagefristen udløber. Det indebærer, at klager har godkendt og betalt gebyr/bestilt faktura i Klageportalen.

Klageren skal oplyse sit CPR-nummer eller CVR-nummer.

Planklagenævnets hjemmeside indeholder information om beregning af klagefrister i de tilfælde, hvor en klager anmoder om at blive undtaget fra brug af Klageportalen.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Planklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr. Gebyret udgør for privatpersoner 900 kr. Virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder skal betale 1.800 kr. for behandling af eller genoptagelse af en klage. Det nævnte gebyr reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Gebyret er endnu ikke reguleret for 2017, men vil blive teknisk efterreguleret.

Planklagenævnet påbegynder først behandlingen af en klage, når gebyret er modtaget. Klagegebyr opkræves af Planklagenævnet. Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel eller ved indbetalingskort til Planklagenævnet. Gebyr skal indbetales inden for en af Planklagenævnet fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Planklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk/planklagenaevnet.

Gebyret bliver tilbagebetalt, hvis klagen bliver afvist, fordi klagefristen er overskredet, klager ikke er klage-berettiget eller fordi Planklagenævnet ikke har kompetence til at behandle klagen.

Gebyret tilbagebetales også, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, eller hvis klager får helt eller delvist medhold i klagen. Hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af afgørelsen som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Planklagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Hvis klager trækker klagen tilbage, mens sagen er under behandling i nævnet, vil gebyret som udgangspunkt også blive betalt tilbage. Planklagenævnet kan dog beslutte, at gebyret ikke tilbagebetales, hvis klagen trækkes tilbage på et tidspunkt, hvor nævnet allerede har foretaget en stor del af sagsbehandlingen.

Tilladelsen må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at tilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Såfremt projektets gennemførelse kræver tilladelse eller dispensation efter anden lovgivning, skal ansøgerne rette henvendelse til den myndighed, der administrerer tilladelser eller dispensationer i henhold til denne lovgivning.

Fredningsnævnet for Sydjylland, Sydlig del
Esbjerg, den 7. april 2017

Margit Ø. Laub
formand

Denne afgørelse er sendt til:

Arkitekt Mia Rahbek Andersen, mra@linjen.dk

Sønderborg Kommune, post@sonderborg.dk, giad@sonderborg.dk

Miljøstyrelsen, mst@mst.dk; sofha@svana.dk

Slot- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk

Museum Sønderjylland, tekr@museum-sonderjylland.dk

Danmarks Naturfredningsforening/København, dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforening/Sønderborg, soenderborg@dn.dk

Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, finn.borchsenius@sm.au.dk

Dansk Ornitologisk Forening, soenderborg@dof.dk, jorn.vinther.sorensen@gmail.com

Friluftsrådet/Sønderjylland, soenderjylland@friluftsradet.dk

Friluftsrådet/Sønderborg, b.joensson@stofanet.dk
Sønderborg Provsti, soenderborg.provsti@km.dk
Haderslev Stift, kmhad@km.dk

Fredningsnævnet for Syddjylland Sydlig del

Dokken 1
6700 Esbjerg
Tlf.nr.: 9968 8800
E-mail: syddjyllandsyd@fredningsnaevn.dk

7. november 2024
FN SJS 74/2024

FN SJS 74/2024: Ansøgning om dispensation til etablering af ladestander inden for fredningen af Sottrup Kirke

Fredningsnævnet har den 26. september 2024 modtaget en ansøgning fra Haderslev Stift på vegne af Sottrup-Nybøl Sogns Menighedsråd om dispensation til etablering af en ladestander på parkeringspladsen ved Sottrup Kirke – nærmere bestemt på matr.nr. 120, Sottrup Ejerlav, beliggende Kirkeager 1C, 6400 Sønderborg – inden for fredningen af Sottrup Kirke.

Fredningsnævnets formand har i medfør af bekendtgørelse om forretningsordenen for fredningsnævn § 10, stk. 5, besluttet ikke at meddele dispensation til det ansøgte i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, som anført i afsnittet ”Fredningsnævnets afgørelse”.

Sagens oplysninger

Baggrunden for ansøgningen skal findes i reglerne i bekendtgørelse nr. 181 af 5. marts 2020 om forberedelse til og etablering af ladestander i forbindelse med bygninger (ladestanderbekendtgørelsen), som stiller krav om, at der senest den 1. januar 2025 skal være etableret en ladestander i tilknytning til kirkens parkeringsplads. Kirkedigtet vil ikke blive påvirket i forbindelse med etableringen. Det er ikke oplyst, om der vil skulle fældes træer eller fjernes anden vegetation i forbindelse med projektet.

Både Haderslev Stift og Den Kgl. Bygningsinspektør har anbefalet, at der meddeles dispensation til det ansøgte.

Der er ansøgt om dispensation for perioden 1. januar 2025 til den 31. december 2034.

På billederne nedenfor fremgår den ønskede placering samt de nærmere specifikationer på ladestanderen.

Oversigtskort (det fredede areal ses skraveret med blå)

- Signaturforklaring
- Fredede områder
  - Ladestander
  - Ladestander bås

Note:
1 x 11 kW ladestander

Projekt Haderslev Stift - Udbud af ladestandere						
Adresse: Kirkeagervej 1 Provsti: Sønderborg Postnr.: 6400 By: Sønderborg					Projektnummer 22003550	
					Måltforhold 1:1000	Rev. -
Dato 20.12.2023	Projektleder LBEN	Projekteret BELY	Tegnet BELY	Kontrol TQVA	Godkendt LBEN	Tegn. nr. -
WSP Danmark A/S Sønderhøj 8 DK - 8260 Viby J					Tlf: 87 38 61 66	

Visualisering

Specifikationer på ladestanderen

EDRI DK Infrastructure – Ladestandere

22 kW ladestandere - Garo LS4 22 kW: Fristående AC ladestander med 2 separate udtag

Den fristående ladestander med 2 separate udtag, GARO LS4, er en pålidelig og effektiv opladningsløsning. Med sit holdbare aluminiums chassis og kraftfulde udtag er den dimensioneret til at kunne klare hård brug. Sikkerhed er en prioritet, og derfor er ladestanderen udstyret med en indbygget sikringsgruppe og RCD (residual current device), der beskytter mod strømsvigt og sikrer, at opladningen foregår sikkert og pålideligt.

En af fordelene ved denne ladestander, er dens nemme og omkostningseffektive udvidelsesmuligheder. Der kan let tilføjes flere ladestandere til lokationen for fremtidig udvidelse. Ladestanderen leveres uden fastmonteret TYPE2 ladekabel. Dette giver fleksibilitet til, at tilpasse opladningen til forskellige køretøjer.

Ladestanderen og betalingssystemet er fysisk udformet således, at personer med nedsat funktionsevne, herunder kørestolsbrugere, egenhændigt kan anvende ladestanderen.

Ladestanderen leveres i neutrale farver, som fremstår som en integreret del af det omkringliggende miljø.

Til højre ses en standardmodel i aluminiumsfarve, hvor E.ON Drives logo fremgår.

- Aluminiums chassis med kraftige udtag – dimensioneret til hård brug og dermed en yderst robust ladeløsning.
- Laderen kan levere en udgangseffekt på 22 kW, fordelt med minimum 11 kW på hvert af de to ladeudtag,
- men med alle 22 kW til det ene udtag, når kun det ene tages i brug.
- Indbygget sikringsgruppe og RCD
- Nem udvidelse af lokationen og er dermed fremtidssikret.
- Uden fastmonteret TYPE2 ladekabel
- Vægt: 24,5 kg
- Bredde: 375 mm Dybde: 208 mm Højde: 1.400
- Dioder under topdæksel der indikerer ladestatus - Grøn: Ledig, Blå: I brug, Rød: Fejl
- Hvidt nedadrettet lys der oplyser instruktioner. Lyset, oplever vi, mindsker påkørsler
- Kabel sættes i på 1100mm og RFID læser er på 1200 mm

Den omhandlede matrikel er omfattet af en såkaldt Exner-fredning – tinglyst på ejendommen den 26. september 1953. Formålet med fredningen er at sikre indsigten til og udsigten fra Sottrup Kirke. Fredningen har følgende indhold:

”Arealerne må ikke bebygges eller beplantes, midlertidigt eller vedvarende, ligesom der heller ikke på arealerne må graves grus eller anbringes transformatorstationer, telefon- og telegrafmaster og lignende, derpå ej opsættes skure, udsalgssteder, isboder, vogne til beboelse eller foretages opbevaring af redskaber eller lignende skønhedsforstyrrende genstande.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har behandlet sagen på skriftligt grundlag.

Ved brev af 16. oktober 2024 har fredningsnævnet anmodet Sønderborg Kommune, Miljøstyrelsen, Slots- og Kulturstyrelsen, Museum Sønderjylland, Danmarks Naturfredningsforening/København, Danmarks Naturfredningsforening/Sønderborg, Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, Dansk Ornitologisk Forening, Friluftsrådet Sønderborg, Sønderborg Provsti, Haderslev Stift, Sottrup-Nybøl Sogns Menighedsråd om bemærkninger til ansøgningen med høringsfrist til den 31. oktober 2024.

Museum Sønderjylland har i den forbindelse anført følgende:

”Museet har vurderet placeringen af ladestanderen, som ønskes opstillet på parkeringspladsen øst for Sottrup kirke. Museet vurderer, at ladestanderen er placeret på et

meget synligt sted og lige i sigtelinjen fra øst ind mod kirken. Museet vil derfor foreslå, at ladestanderen rykkes længere mod nord og tættere på sognehuset, hvor den vil stå lidt mere diskret.”

Sønderborg Kommune har anført følgende:

”Ladestanderen ønskes placeret i den sydlige del af kirkens parkeringsplads, lige ved indkørslen til parkeringsarealet. Placeringen ligger i tilknytning til en af de bærende indsigtlinjer, som vist med rødt på kortbilaget nedenfor.

På kortet ses standerens placering (rød markering) i forhold til de bærende kirkeindsigtlinjer.

Standeren vil, til trods for anlæggets begrænsede størrelse, være noget af det første man ser, når man ankommer til kirken. Den formodes desuden at være synlig i mørke, grundet indbygget lys i standeren. Kommunen vil derfor anbefale en placering ved en af de p-pladser, som ligger tættere på sognehuset, for at begrænse standerens synlighed mest muligt, ved ankomst til kirken.”

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningsnævnet kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, meddele dispensation fra en foreslået eller fastsat fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke strider mod formålet med fredningen.

Formålet med fredningen er at sikre indsigten til og udsigten fra Sottrup Kirke. Som følge heraf er der fastsat et forbud mod bebyggelse og beplantning m.v. på det fredede areal. Det er fredningsnævnets opfattelse, at det ansøgte ikke kan siges at være i direkte strid med fredningens formål.

Af de grunde, der ses anført af Museum Sønderjylland og Sønderborg Kommune, kan fredningsnævnet imidlertid tilslutte sig, at det ansøgte af hensyn til indblikket til kirken bør placeres længere mod nord, hvor standeren utvivlsomt vil kunne stå mere diskret.

Fredningsnævnet meddeler derfor afslag på dispensation.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø,
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale

gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Fredningsnævnet for Sydjylland, Sydlig del
Esbjerg den 7. november 2024

Henrik Tosti
formand

Denne afgørelse er sendt til:

Sønderborg Kommune, post@sonderborg.dk, by-landskab@sonderborg.dk

Miljøstyrelsen, mst@mst.dk

Slots- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk

Museum Sønderjylland, planer@msj.dk

Danmarks Naturfredningsforening/København, dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforening/Sønderborg, soenderborg@dn.dk

Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, finn.borchsenius@sm.au.dk

Dansk Ornitologisk Forening, soenderborg@dof.dk, gert.fahlberg@bbsyd.dk

Friluftsrådet Sønderborg, birger.soenderjylland@friluftsradaet.dk

Sønderborg Provsti, soenderborg.provsti@km.dk

Haderslev Stift, kmhad@km.dk, mahl@km.dk

Sottrup-Nybøl Sogns Menighedsråd, 9008@sogn.dk

Fredningsnævnet for Syddjylland Sydlig del

Dokken 1
6700 Esbjerg
Tlf.nr.: 9968 8800
E-mail: syddjyllandsyd@fredningsnaevn.dk

12. december 2024
FN SJS 98/2024

FN SJS 98/2024: Ansøgning om dispensation til etablering af ladestander inden for fredningen af Sottrup Kirkes omgivelser

Fredningsnævnet har den 7. november 2024 modtaget en ansøgning fra Haderslev Stift på vegne af Sottrup-Nybøl Sogns Menighedsråd om dispensation til etablering af en ladestander på parkeringspladsen ved Sottrup Kirke – nærmere bestemt på matr.nr. 120, Sottrup Ejerlav, beliggende Kirgeager 1C, 6400 Sønderborg – inden for fredningen af Sottrup Kirkes omgivelser.

Fredningsnævnets formand har i medfør af bekendtgørelse om forretningsordenen for fredningsnævn § 10, stk. 5, besluttet at meddele dispensation til det ansøgte i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, som anført i afsnittet ”Fredningsnævnets afgørelse”.

Sagens oplysninger

Baggrunden for ansøgningen skal findes i reglerne i bekendtgørelse nr. 181 af 5. marts 2020 om forberedelse til og etablering af ladestander i forbindelse med bygninger (ladestanderbekendtgørelsen), som stiller krav om, at der senest den 1. januar 2025 skal være etableret en ladestander i tilknytning til kirkens parkeringsplads.

Kirkediget vil ikke blive påvirket i forbindelse med etableringen.

Det er ikke oplyst, om der vil skulle fældes træer eller fjernes anden vegetation i forbindelse med projektet til eventuel skade for beskyttede arter m.v.

Haderslev Stift har anbefalet, at der meddeles dispensation til det ansøgte.

Der er ansøgt om dispensation for perioden 1. januar 2025 til den 31. december 2034.

På billederne nedenfor fremgår den ønskede placering samt de nærmere specifikationer på ladestanderen:

Oversigtskort (det fredede areal ses skraveret med blåt)

Visualisering

Specifikationer på ladestanderen

EDRI DK Infrastructure

– Ladestandere

22 kW ladestandere - Garo LS4 22 kW: Fristående AC ladestander med 2 separate udtag

Den fristående ladestander med 2 separate udtag, GARO LS4, er en pålidelig og effektiv opladningsløsning. Med sit holdbare aluminiums chassis og kraftfulde udtag er den dimensioneret til at kunne klare hård brug. Sikkerhed er en prioritet, og derfor er ladestanderen udstyret med en indbygget sikringsgruppe og RCD (residual current device), der beskytter mod strømsvigt og sikrer, at opladningen foregår sikkert og pålideligt.

En af fordelene ved denne ladestander, er dens nemme og omkostningseffektive udvidelsesmuligheder. Der kan let tilføjes flere ladestandere til lokationen for fremtidig udvidelse. Ladestanderen leveres uden fastmonteret TYPE2 ladekabel. Dette giver fleksibilitet til, at tilpasse opladningen til forskellige køretøjer.

Ladestanderen og betalingssystemet er fysisk udformet således, at personer med nedsat funktionsevne, herunder kørestolsbrugere, egenhændigt kan anvende ladestanderen.

Ladestanderen leveres i neutrale farver, som fremstår som en integreret del af det omkringliggende miljø.

Til højre ses en standardmodel i aluminiumsfarve, hvor E.ON Drives logo fremgår.

- Aluminiums chassis med kraftige udtag – dimensioneret til hård brug og dermed en yderst robust ladeløsning.
- Laderen kan levere en udgangseffekt på 22 kW, fordelt med minimum 11 kW på hvert af de to ladeudtag, men med alle 22 kW til det ene udtag, når kun det ene tages i brug.
- Indbygget sikringsgruppe og RCD
- Nem udvidelse af lokationen og er dermed fremtidssikret.
- Uden fastmonteret TYPE2 ladekabel
- Vægt: 24,5 kg
- Bredder: 375 mm Dybde: 208 mm Højde: 1.400
- Dioder under topdæksel der indikerer ladestatus - Grøn: Ledig, Blå: I brug, Rød: Fejl
- Hvidt nedadrettet lys der oplyser instruktioner. Lyset, oplever vi, mindsker påkørsler
- Kabel sættes i på 1100mm og RFID læser er på 1200 mm

Den omhandlede matrikel er omfattet af en såkaldt Exner-fredning – tinglyst på ejendommen den 26. september 1953. Formålet med fredningen er at sikre indsigten til og udsigten fra Sottrup Kirke. Fredningen har følgende indhold:

”Arealerne må ikke bebygges eller beplantes, midlertidigt eller vedvarende, ligesom der heller ikke på arealerne må graves grus eller anbringes transformatorstationer, telefon- og telegrafmaster og lignende, derpå ej opsættes skure, udsalgssteder, isboder, vogne til beboelse eller foretages opbevaring af redskaber eller lignende skønhedsforstyrrende genstande.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har behandlet sagen på skriftligt grundlag.

Ved brev af 26. november 2024 har fredningsnævnet anmodet Sønderborg Kommune, Miljøstyrelsen, Slots- og Kulturstyrelsen, Museum Sønderjylland, Danmarks Naturfredningsforening/København, Danmarks Naturfredningsforening/Sønderborg, Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, Dansk Ornitologisk Forening, Friluftsrådet Sønderborg, Sønderborg Provsti, Haderslev Stift og Sottrup-Nybøl Sogns Menighedsråd om bemærkninger til ansøgningen med høringsfrist til den 11. december 2024.

Sønderborg Kommune har i den forbindelse anført, at man ikke har bemærkninger til den ønskede placering.

Museum Sønderjylland har anført følgende:

”Museet har modtaget en fornyet ansøgning med forslag til ændret placering. Der er imidlertid fremsendt flere bilag, som er delvis modstridende.

- Et kort med en placering på sydsiden af den midterhæk, der opdeler parkeringspladsen
- Et kort med en placering på nordsiden af samme hæk, op mod sognegården
- En visualisering med den oprindelige placering, helt nede ved kirkegårdens sydkant.

Museet foretrækker klart en placering på nordsiden af hækken, da standeren her vil være meget begrænset synlig fra vejen og en betydelig del af adgangsarealet, mens den træder mere frem på sydsiden af samme hæk.”

Der er ikke herudover modtaget bemærkninger.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningsnævnet kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, meddele dispensation fra en foreslået eller fastsat fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke strider mod formålet med fredningen.

Det fremgår videre af stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning eller en foreslået fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde (Natura 2000), hvis det ansøgte ikke indebærer forringelse af naturtyper eller levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter, som området er udpeget for.

Det fremgår desuden af stk. 3, at medmindre betingelserne i § 65, stk. 3, er opfyldt, kan fredningsnævnet ikke meddele dispensation fra en fredning eller en foreslået fredning, hvis det ansøgte kan 1) beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller 2) ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier (såkaldte bilag IV-arter).

Formålet med fredningen er at sikre indsigten til og udsigten fra Sottrup Kirke.

Fredningsnævnet finder ikke, at det ansøgte som følge af den ønskede placering på en i forvejen etableret parkeringsplads sammenholdt med ladestanderens relativt neutrale udseende og begrænsede omfang i øvrigt kan siges at være i direkte strid med fredningens formål.

Fredningsnævnet finder heller ikke, at det ansøgte vil fremstå skæmmende på omgivelserne omkring kirken i en sådan grad, at der bør meddeles afslag.

Fredningsnævnet har desuden tillagt det vægt, at det ved lov er besluttet, at der skal etableres en ladestander i tilknytning til kirkens parkeringsplads.

På denne baggrund, og idet det ansøgte heller ikke kan antages at ville påvirke udpegningsgrundlaget for beskyttede Natura 2000-områder og beskyttede bilag IV-arter negativt, meddeler fredningsnævnet dispensation til det ansøgte, dog på følgende vilkår:

- at der ikke i forbindelse med etableringen af det ansøgte skal fældes træer eller fjernes anden vegetation.

Den meddelte dispensation udløber den 31. december 2034.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø,
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevnenes-hus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale

gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Fredningsnævnet for Sydjylland, Sydlig del
Esbjerg den 12. december 2024

Henrik Tosti
formand

Denne afgørelse er sendt til:

Sønderborg Kommune, post@sonderborg.dk, by-landskab@sonderborg.dk

Miljøstyrelsen, mst@mst.dk

Slots- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk

Museum Sønderjylland, planer@msj.dk

Danmarks Naturfredningsforening/København, dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforening/Sønderborg, soenderborg@dn.dk

Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, finn.borchsenius@sm.au.dk

Dansk Ornitologisk Forening, soenderborg@dof.dk, gert.fahlberg@bbsyd.dk

Friluftsrådet: soenderborg@friluftsradaet.dk.

Sønderborg Provsti, soenderborg.provsti@km.dk

Haderslev Stift, kmhad@km.dk, mahl@km.dk

Sottrup-Nybøl Sogns Menighedsråd, 9008@sogn.dk